

Werken idylles?

Afgelopen zomer hebben twee studentes, Sophia Satter en Rianne Pickert, voor De Vlinderstichting onderzoek gedaan naar de idylles die de afgelopen jaren zijn aangelegd. Hierbij was de vraag: werken die idylles eigenlijk wel? Om hierachter te komen hebben zij vijftien idylles onderzocht en vergeleken met controlegebieden. Op die manier kon vastgesteld worden of het project Idylle succesvol is.

Bruin blauwtje.

Tekst en foto's:
Rianne Pickert
oud-student
De Vlinderstichting

Het project Idylle is inmiddels afgerond. Nu de meeste van de 50 aangelegde idylles zich redelijk hebben kunnen ontwikkelen, is het tijd om de balans op te maken. Om te kunnen meten welk effect ze hebben op de lokale vlinderstand en de andere bestuivers zijn we op pad gegaan om 15 idylles, verspreid over Nederland, in kaart te brengen. We onderzochten beiden een onderdeel van de idylles: de een keek naar de bestuivers, terwijl de ander zich focuste op graslandvlinders en de nestgelegenheid voor bijen. Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag hebben we de vegetatie, de vlinders en de bestuivers in kaart gebracht.

270 tellingen

Om een beeld te krijgen van de aanwezige planten in de idylles en in de controlegebieden zijn er steeds drie plotjes per gebied uitgezet. Om later bloeiende planten ook te kunnen vinden, zijn we drie keer op elke locatie geweest. Uiteindelijk hebben we dus 270 plantentellingen uitgevoerd. Zodra het droog weer was, gingen we op pad naar Leeuwarden, Limburg, Zeeland of een van de andere provincies. Eenmaal aangekomen bij de idylle markeerden we de plotjes met bamboestokjes en sloegen het plantenboek open om onbekende planten op naam te brengen. Wanneer alle planten gevonden en geteld waren, gingen we kijken naar de bijen en zweefvliegen. Met bamboestokjes zetten we transecten van 25 meter uit. Hier liepen we 10

minuten lang heen en weer en telden we alle bijen en zweefvliegen die we zagen. Door alleen het hoogste aantal op te schrijven dat je in één keer lopen zag, werd voorkomen dat dubbel geteld werd. Er werden per idylle en controlegebied drie transecten gelopen. Uiteindelijk hebben we ruim 2000 bijen en zweefvliegen geteld. Na de bijen waren de vlinders aan de beurt. Hoe groter de idylle, hoe meer transecten er gelopen werden. In sommige idylles waren helaas bijna geen vlinders te zien, maar in andere was het soms lastig de tel bij te houden. Het record ligt op tachtig vlinders in vijf transecten! Verder werden de bodemsoort, het percentage open plekken tussen de vegetatie en het percentage bezetting in het bijenhotel genoteerd. Dit werd gedaan om de nestgelegenheid van de bijen te kunnen onderzoeken.

Biodiversiteit

Ruim 11.000 gereden kilometers, meer dan 70 kilometer aan transecten en ruim 250 plantensoorten later hadden we alle data verzameld. Nu kon gekeken worden of de idylles een positief effect hebben op vlinders en bijen. In 13 van de 15 onderzochte idylles was de biodiversiteit van de bestuivers hoger dan in de controlegebieden. Alleen in Pijnacker en Lekkerkerk hadden de controlegebieden een hogere biodiversiteit. In 11 idylles waren er meer nectarplanten aanwezig dan in de controlegebieden. Vier idylles

Bruine vuurvliinder.

hadden (nog) een lager aantal nectarplanten. Dit geeft aan dat niet alle idylles een even groot succes zijn. In sommige gevallen blijken grassen erg snel de overhand te krijgen, in andere gevallen is de uitgangssituatie in de idylle erg droog, waardoor de kruidengroei niet optimaal is. Door het juiste beheer kan dit zeker nog wel verbeteren. Ook duurt het vaak enkele jaren voordat de begroeiing is zoals bedoeld. Er zijn vooral meerjarigen ingezaaid en die hebben even tijd nodig om zich goed te vestigen. Dan de vlinders: in de idylles zijn vier soorten meer waargenomen dan in de controlegebieden. Vooral het icarusblauwtje was verrassend: in totaal hebben we er in de controlegebieden 41 gezien en maar liefst 202 in de idylles! Dit is een typische graslandvlinder en dat is de groep waarvoor de idylles in eerste plaats bedoeld zijn.

Open plekken

Verder hebben we gekeken naar de nestgelegenheid voor de bijen. Dit is een ingewikkelde kwestie, want bijen zijn kieskeurige dieren. Uit de gegevens kon één conclusie getrokken worden: de bodemsoort heeft een wezenlijke invloed op de aanwezigheid van bijen. Om de bijen verder te helpen, staat in de meeste idylles een bijenhotel, dat ook altijd bezet was. Veel bijen nestelen echter niet in een hotel, maar in de bodem. Tijdens het veldwerk kwamen we erachter dat er niet veel open plekken zijn in de meeste idylles. Door wat

open plekken in de idylles te maken kunnen de bijen beter nestelen.

Succes

Al met al kan gezegd worden dat, bij deze steekproef, het project Idylle zeker een succes is. Natuurlijk moeten de andere idylles ook bekeken worden en pas wanneer alle idylles in kaart gebracht zijn, kun je met zekerheid zeggen wat het succes van het project is. Het was ontzettend leuk om idylles langs te gaan en de bloemenpracht van de meeste te kunnen zien. Vaak is ons gevraagd wat we de mooiste vinden van deze vijftien. Dit is een lastige vraag en dus hebben we een top 3 gemaakt, die allemaal hun eigen kwaliteiten hebben. Wessem staat erg hoog door de bloemenzee en de vele koninginnenpages die we daar hebben gezien. Naast deze mooie vlinder waren er nog veel andere soorten en dit maakte Wessem tot een schoolvoorbeeld van een idylle. Verder staat Kwadendamme in de top 3. Deze grote idylle stond vol met wilde marjolein en andere bijzondere planten. Tevens is dit de idylle waar we het record aan icarusblauwtjes hebben geteld. Ook Haarzuilens vonden we een van de mooiere idylles. Niet door de vele vlinders, maar door de prachtige bloemenzee die hier te vinden was.

Wat misschien de beste aanbeveling is: bezoek zelf de idylles en zie het succes!

Mogelijk gemaakt door

